

Översiktskurs Lungsjukdomar v 46, 10-14 november 2025

MÅNDAG 10 november

Tema diagnostik

09.30–10.00 Registrering

10.00–11.00 Principer för lungmedicinsk utredning och standardiserade vårdförlopp. Introduktion till kursveckan. Lungmedicinska utredningsmetoder och förutsättningar för lungmedicinsk diagnostik och behandling. Det vanliga och det farliga: nationellt jämlik vård, vårdförlopp och högspecialiserad vård. *Fredrik Sundbom*

11.15–12.00 Thoraxradiologi. Genomgång av grundläggande radiologi, inklusive basal tolkning av lungröntgenbilder. Mönsterigenkänning och terminologi: Vad betyder egentligen CT-utlåtandet? Vad går att se med vilken typ av undersökning, och vilken remissfråga leder till vilket CT-protokoll? Typsjukdomar illustreras med ett stort antal bilder. Fokus på lungröntgen och CT, men även PET diskuteras. *Tomas Hansen*

12.00–13.00 Lunch

13.00–14.30 Thoraxradiologi, fortsättning. *Tomas Hansen*

14.30–15.00 Kaffe

15.00–16.30 Spirometri. Grundläggande spirometritolkning och klinisk tillämpning av lungfunktionsundersökningar. Metoder, normalområden, felkällor och riktlinjer. Vilka frågeställningar kan besvaras med en vanlig dynamisk spirometri? När krävs en utvidgad undersökning med statisk spirometri och diffusionskapacitet? *Andrei Malinovschi*

TISDAG 11 november

Tema obstruktiva lungsjukdomar

08.30–10.00 Astma, utredning och underhållsbehandling. Epidemiologi, riskfaktorer och diagnostiska metoder. Genomgång av behandlingsprinciper, strukturerad utvärdering, astmarelaterad komorbiditet och astmakontroll. Fenotyper och riktad behandling av svår astma. *Christer Janson*

10.00–10.30 Kaffe

10.30–12.00 Akut astma, anafylaxi och allergiska reaktioner. Akut astma, anafylaxi och allergiska reaktioner på akuten. Gradering och initial handläggning. Patofysiologi och riskfaktorer, pragmatiska råd och potentiella fallgropar. Genomgång av riktlinjer och principer för utredning och uppföljning. *Shadi Hägg*

12.00–13.00 Lunch

13.00–14.30 Kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL). Patofysiologi och etiologi. Diagnostiska utmaningar utifrån spirometri, exponering och kliniskt sammanhang. Stadiindelning, gruppering och presentation av internationella och svenska behandlingsriktlinjer. Specifika avvägningar och behandlingsalternativ för de svårast sjuka KOL-patienterna. *Jens Ellingsen*

14.30–15.00 Kaffe

15.00–16.30 Fallseminarium 1. Utifrån kliniska fall knyter vi ihop de två första kursdagarna. Vi belyser i synnerhet fall som är svåra att handlägga exakt enligt riktlinjer, områden där lokala behandlingstraditioner skiljer sig åt och fall som kräver särskilda kliniska överväganden, men poängterar också det vanligaste och det viktigaste. *Fredrik Sundbom*

ONSDAG 12 november

Tema andning och ventilation

08.30–10.00 Andningsfysiologi, dyspné och hosta. Hosta och dyspné är vanliga sökorsaker och vanliga symptom vid lungsjukdomar. Dyspné är ett komplext symptom och en dyspnéutredning kräver både förståelse av andningsfysiologi och ett brett differentialdiagnostiskt tänkande. Vid KOL finns dessutom särskilda fysiologiska mekanismer att beakta. Utredning av hosta och genomgång av bakomliggande mekanismer. *TBA*

10.00–10.30 Kaffe

10.30–12.00 Sömnapné och kronisk andningssvikt. Riskfaktorer, epidemiologi och samsjuklighet. Riktlinjer för utredning, diagnostik och behandling av sömnapné. När ska man misstänka obesitas hypoventilationssyndrom (OHS), och vid vilka andra tillstånd föreligger risk för hypoventilation? Behandling av hypoxisk respektive hyperkapnisk kronisk respiratorisk insufficiens. *Mirjam Ljunggren*

12.00–13.00 Lunch

13.00–13.45 Akut andningssvikt. Akut andningssvikt inom akutsjukvård, intermediär- och intensivvård. Hur värderar man en akut andningssvikt och när föreligger indikation för högflödessyrgas, NIV respektive invasiv ventilatorbehandling? Riktlinjer, evidens och praktiska råd. *Tomas Luther*

13.45–14.30 Fallseminarium 2 andningssvikt, *Mirjam Ljunggren och Tomas Luther*

14.30–15.00 Kaffe

15.00–16.45 Praktiska demonstrationer, tre stationer. Sekretmobilisering, inhalationer, CPAP/NIV, *Sara Lindström, Mikael Andersson och Karin Ersson*

TORSDAG 13 november

Tema infektioner och interstitiella lungsjukdomar

08.30–10.00 Bronkiektasier och ovanliga lunginfektioner. Bronkiektasier förekommer inte bara vid ovanliga tillstånd som primär ciliatedyskinesi (PCD) och cystisk fibros (CF), utan kan ses hos många patienter. Hur och när utreder man, och hur hanteras sekret, kolonisering och infektioner? Ovanliga lunginfektioner inklusive non-tuberkulösa mykobakterier (NTM), pseudomonas och aspergillus. *Andreas Palm*

10.00–10.30 Kaffe

10.30-12.00 Interstitiella lungsjukdomar. Patofysiologi och indelning. När ska man misstänka interstitiell lungsjukdom, och hur initierar man en utredning? När räcker HRCT och när behövs lungbiopsi för att ställa rätt diagnos? Diagnostik och behandling av idiopatisk lungfibros, pneumokonioser, läkemedelsreaktioner, hypersensitivitetspneumonit och andra inflammatoriska lungsjukdomar. Lungmanifestationer av systemsjukdomar. Utredning och behandling av sarkoidos.

12.00-13.00 Lunch

13.00-13.45 Intersitiella lungsjukdomar, fortsättning med fall.

Emil Ekbom

13.45–14.30 Fallseminarium 3. *Fredrik Sundbom*

14.30–15.00 Kaffe

15.00 – 16.30 Fallseminarium 3, fortsättning. *Fredrik Sundbom*

FREDAG 14 november

Tema lungcancer och pleurasjukdomar

8.30–10.00 Lungcancer. Epidemiologi. Patogenes. Epidemiologi. Utredningsgång och diagnostiska metoder. Val av behandlingsstrategi utifrån tumörstadium (TNM) och funktionsnivå. Introduktion till målstyrd behandling/TKI, immunterapi och cytostatika, inklusive biverkningar. *Erika Broström*

10.00–10.30 Kaffe

10.30–11.30 Pleurasjukdomar. Initial handläggning av pleuravätska. Provtagningsrekommendationer och indikationer för dränage. När ska man överväga intrapleural fibrinolys, och när är kirurgi aktuellt vid empyem? Handläggning och uppföljning av pneumothorax. Pleurala maligniteter och indikation för thorakoskopi. Passet avslutas med praktisk demonstration av olika dränage. *Sebastian Gagatek*

11.30–12.00 Dränworkshop. *Fredrik Sundbom, Sebastian Gaganeck*

12.00–13.00 Lunch

13.00–15.00 Fallseminarium 4 och avslutning. *Fredrik Sundbom*